

seen arkistojärjestelmään tulee näillä näkymin tapahtumaan tilausten ja tarveharkinnan perusteella. Arkistoaineistoja tullaan myös digitoimaan erillisinä skannausprojekteina. Kuinka nopeasti ja missä laajuudessa vanhaa aineistoa saadaan sähköiseen arkistoon, on selvitysten kohteena.

Toimitusasiakirjojen sähköistä arkistointia ja sen edellytyksiä on selvitetty Maanmittauslaitoksessa ensin vuonna 1998 JAKOARKKI-työryhmän toimesta ja viime vuonna valmistui sähköisen arkiston esiselvitys, joka tutki arkistoprosessin nykytilaa ja arkistointikäytäntöjä, asiakirja- ja karttatuotannon nykytilaa, asiakaspalvelun tarpeita, asiakirjojen ja karttojen formaatteja sekä teknisiä ratkaisuvaihtoehtoja.

Maanmittauslaitoksessa käynnissä oleva DigiARKKI-määrittelyprojekti tulee keskittymään nimenomaan *maanmittausarkistojen* sähköiseen säilyttämiseen. Määrittelyssä kuitenkin otetaan huomioon myös muiden laitoksen tuottamien arkistoaineistojen (esim. ilmakehän ja hallintoarkistojen) mahdollinen myöhempi integrointi samaan sähköiseen arkistojärjestelmään. Keskeisessä roolissa projektissa on myös asiakirjatuotannon ja sähköisen arkiston välisten rajapintojen määrittely. Sähköinen arkisto on keskeinen osa Maanmittauslaitoksen tietohallintoa ja sen avulla laitos pystyy tulevaisuudessa laajentamaan sähköistä asiointia ja näin entistä paremmin vastaa-

maan julkisuuslain viranomaisille asettamiin hyvän tiedonhallintatavan ja informointivelvoitteen vaatimuksiin.

Sähköisen arkistoinnin ensimmäisessä vaiheessa tullaan todennäköisesti keskittymään arkistoasiakirjojen tuottamiseen ja arkiston hallintaan sekä suhteellisen yksinkertaisiin oman henkilöstön käyttöön tuleviin peruspalveluihin. Palveluvalikoima ja myös käyttäjäkunta laajenee myöhemmin, kun sähköisen arkiston volyymit kasvavat sekä uuden asiakirjatuotannon että vanhojen arkistoaineistojen digitoinnin myötä. Pitkän tähtäimen tavoitteena on arkistopalvelu Internetin kautta.

Sähköisen arkistomme palvelut tulee järjestää myös niin, että ne ovat yhteensopivia manuaalisesta arkistosta annettujen palvelujen kanssa, eikä käyttäjän tarvitse tietää, missä muodossa arkistoidut asiakirjat ovat. Tulevaisuuden verkkopalvelujen kannalta pitää löytää myös mahdollisimman ”monikanavaisesti” toimiva arkistoratkaisu, jossa arkistossa olevista standardin mukaisesti arkistoiduista asiakirjoista voidaan tuottaa asiakkaalle hänen tarvitsemiaan lopputuotteita eri kanaviin (paperille, sähköpostiin, www-sivuille jne.) eri formaateissa.

**Kirjoittaja on
Maanmittauslaitoksen yhtenäis-
arkiston johtaja,
sähköposti
marja.rantala@maanmittauslaitos.fi.**

Maanmittaus on alana Suomessa rakentanut itselleen suojamuurit ja asenteet, jotka hidastavat alan kehittymistä muun yhteiskunnan – ja muun maailman – mukana. Taantumana näkyy vientitoiminnan heikkeneminen ja myös kotimarkkinoiden kuivuminen. Erityisesti vientitoiminta tulisi nähdä yhteiskunnallisesti tärkeänä meidänkin alallamme. Onhan se selkeästi tapa kohentaa kansantalouden ja näin kaikkien hyvinvoinnin tilaa.

Maanmittaus on tekniikan ja juridii-
kan symbioosi, jonka varaan yhteiskun-
tamme talouden perusrakenteet nojaa-
vat. Ammattikuntamme kantaa vastuun
niistä kiinteän maanomaisuuden rekiste-
rikirjoista, jotka määrittävät omistajan ja
omistuksen ulottuvuuden. Ymmärräm-
me ja osaamme myös matkan varrelta
useita asiaan vaikuttavia seikkoja täh-
tien asennoista, maapallon muodoista,
tehtävää varten tarvittavien karttojen laa-
timisesta sekä siitä, miten selvittää ai-
heen pykäläviidakosta ja myös siitä, mi-
ten ”oikea” hinta määrätään. Ilman maan-
mittausta ei yhteiskunnan kehitystä pys-
tytä hallitsemaan eikä toteuttamaan. Täl-
lä maanmittauksella on toimijoita niin
julkishallinnon organisaatioissa kuin
avoimella sektorillakin.

Mielenkiintoisen lähtökohdan asian
tutkiskelulle antoi käsiini sattunut ”Suo-
men kartastoalan tulevaisuus” -julkaisu
vuodelta 1988 (MMH julkaisu nro 62).
Raportissa todetaan ”Keisarillisen kes-
kusjohtoisuuden” purkautuvan ja pova-
taan siirtymistä toimintaan markkinoi-
den ehdoilla. Kun kiikaroi taaksepäin
tuon 15 vuotta maanmittauksen kehitys-
tä, voi vain apeana todeta, että odotettu
kehitys on ollut hyvin hidasta. Saman
ajanjakson puitteissa ovat postsosialisti-
sen yhteiskunnan kehitystrendit purka-
neet julkisen hallinnon sisään rakennet-
tuja tuotantolaitoksia. Suunnitelmatalou-
den negatiivisia vaikutuksia on suoma-

Kuva: Antero Aaltonen

Yhtenäisarkiston suunnittelu on parhaillaan käynnissä ja rakennustyöt alkavat loppukesästä 2003. Samaan rakennukseen tulee myös ATK-tuotantotilat. Yhtenäisarkiston toiminta alkaa 1.1.2005.